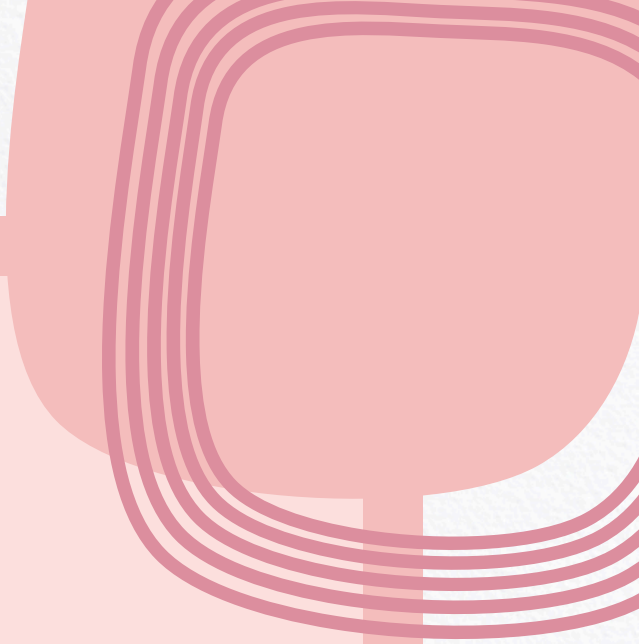
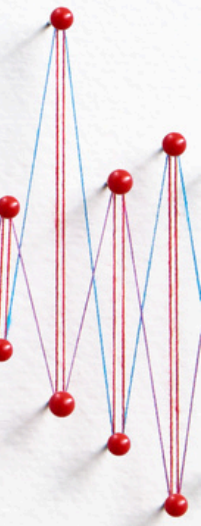
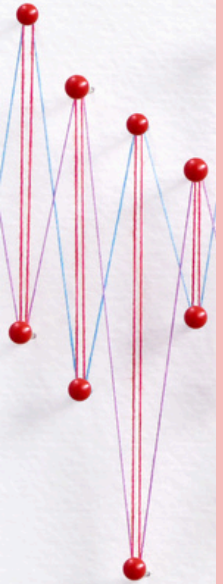

LIEFDE &

VRUENDSCHAP

ONLINE

INTRODUCTIE

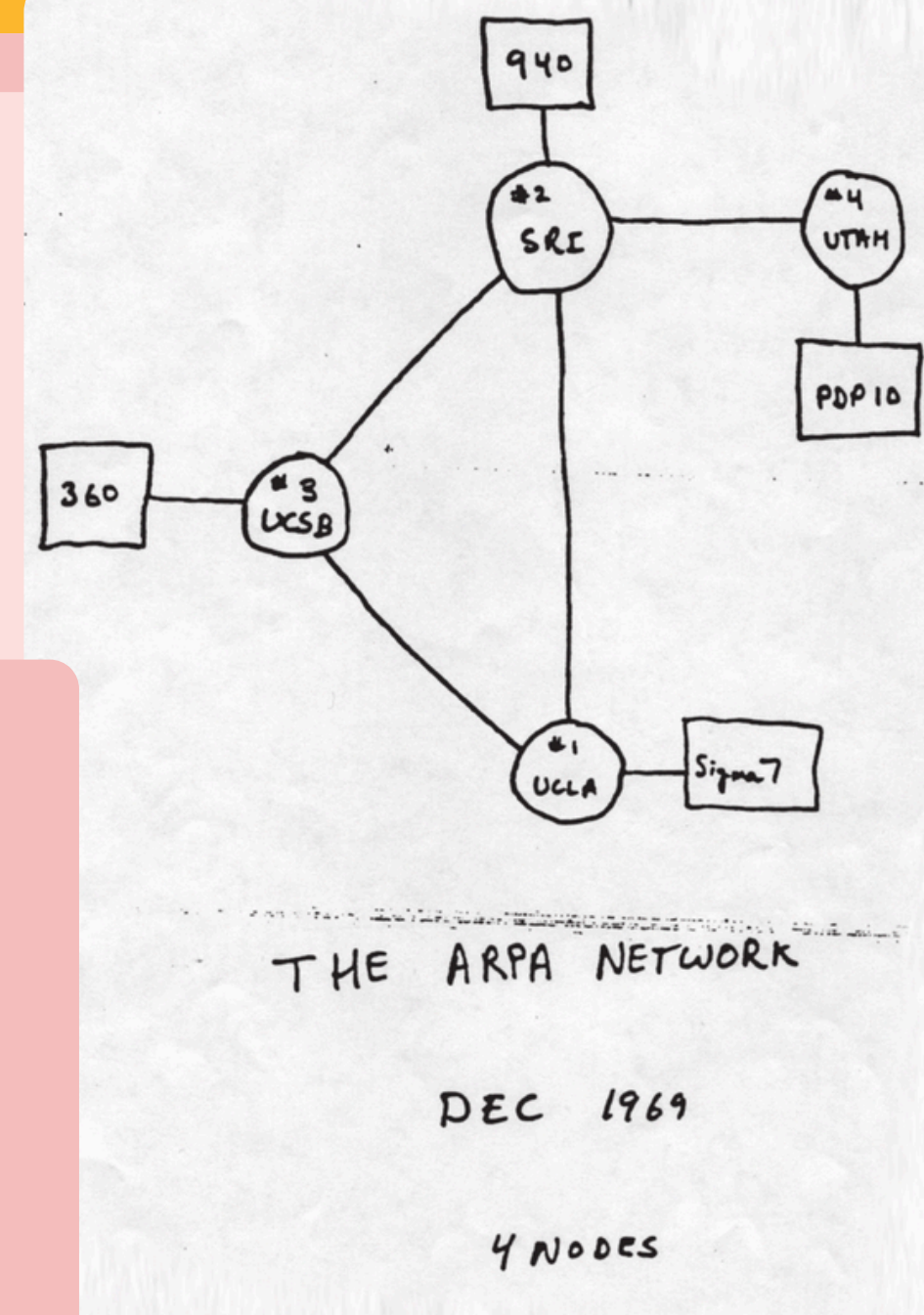
In deze presentatie kijken we naar hoe het internet en de bijbehorende verbindingen zijn ontstaan. Wat ging eraan vooraf voordat het internet werd zoals we het vandaag kennen? Ook bespreken we welke veranderingen het internet in de maatschappij teweeg heeft gebracht en hoe het netwerk zich in de loop der tijd heeft ontwikkeld.

Van een medium dat vroeger vooral door technerds werd gebruikt en iets was voor thuis, naar een platform waar nu iedereen, overal en op elk moment toegang toe heeft en met elkaar in verbinding brengt.

HET EERSTE INTERNET

Het eerste internet was eigenlijk een militaire uitvinding van Amerikaanse bodem. Het werd gebruikt om op een snelle manier kennis uit te wisselen. Dit eerste netwerk werd het ARPANET genoemd. Destijds was dit nog een volledig bekabeld netwerk.

Alleen op Hawaï was het niet mogelijk om met kabels te werken, vanwege de ligging van de eilanden in de zee. Hierdoor moest er een nieuwe manier bedacht worden om informatie uit te wisselen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het eerste draadloze netwerk. Veel methoden die destijds werden ontwikkeld om data uit te wisselen, worden tot op de dag van vandaag nog steeds gebruikt.

DE MINITEL

De Minitel was een Frans netwerk, een soort proto-internet dat werd uitgerold in de vroege jaren 80.

Via een teletekst-achtig portaal konden mensen inbellen en met vrienden of onbekenden chatten. Daarnaast kon je gebruikmaken van diverse services, zoals het kopen van spullen of andere zakelijke diensten.

Op deze plek kwamen ook de eerste online relaties op gang. Dit ging zowel over zakelijke en vriendschappelijke contacten als over liefdesrelaties. Het was een revolutionaire uitvinding waar het Franse postbedrijf PTT gigantisch veel aan verdiend heeft. Rond 1983 waren er ongeveer 120.000 terminals in omloop in Frankrijk.

MESSAGERIES ROSES

De naam van dit kanaal vertaalt zich als 'de roze berichten'. Dit was een plek op het Minitel-netwerk waar de gebruiker liefde kon vinden. Het was tevens het duurste onderdeel; een minuut op dit kanaal kon omgerekend oplopen tot wel 2 euro. Het werd een plek die bekendstond om het contact met sekswerkers en mensen van hetzelfde geslacht, maar ook om daadwerkelijk de ware liefde te vinden.

Het hele Minitel-netwerk was dus eigenlijk een voorbode van wat er in de toekomst met de wereld zou gebeuren: een netwerk waar onbekenden contact met elkaar zochten. Het liet echter niet alleen een positieve kant van de mensheid zien. De plek stond ook bekend als een ontmoetingsplaats om vreemd te gaan. Daarnaast was het voor sommigen een plek om slachtoffers te zoeken; zo was er een seriemoordenaar die bekend kwam te staan onder de naam 'The Minitel Killer'.

BULLETIN BOARD SYSTEMS

Aan de andere kant van de oceaan kwam het Bulletin Board System op, ook wel het BBS genoemd. Dit was geen groot commercieel systeem zoals de Minitel, maar het was opgericht door mensen met een grote passie voor computers. Ward Christensen en Randy Suess wilden een plek creëren waar men via hun eigen kleine computers in contact kon staan met bekenden en onbekenden in de stad; voor hen was dat Chicago.

Ze creëerden een inbelserver. Als je daarnaartoe belde, kreeg je toegang tot een soort forum waar je mensen uit de buurt met dezelfde interesses kon ontmoeten. Destijds was het nog erg duur om netwerken landelijk of internationaal te verbinden vanwege de hoge kosten van het inbellen. Later is FidoNet ontstaan: een soort inbel-schakeling waardoor het een stuk makkelijker en goedkoper werd om data over de hele wereld te verspreiden.

HET INTERNET

Ondanks systemen zoals de Minitel en het BBS bestond het echte internet, zoals wij het nu kennen, nog niet. Dat is pas in 1989 tot stand gekomen. In Nederland werd het toegankelijk gemaakt door de provider XS4ALL. Wat toen nog een soort hackerscommunity was in een kraakkelder in Amsterdam. Als een soort idealisten wilden zij het internet voor iedereen beschikbaar maken.

De eerste populaire website die massaal bezocht werd door Nederlanders was Marktplaats. De in 1999 opgerichte website was een gigantisch succes in Nederland; een groot deel van de bevolking begon spullen te kopen en te verkopen via dit platform. Ook werd e-mailen eind jaren 90 een normale zaak.

DE DIGITALE STAD

Een uniek project uit de jaren 90 was De Digitale Stad. Dit was een soort digitalisering van Amsterdam. Iedereen kon er een huisje krijgen; dit huisje werd een soort homepage die je zelf kon inrichten. De website werd een groot succes en had dagelijks wel 5.000 bezoekers. Dat was voor die tijd enorm veel. Daarnaast waren er ook diverse bedrijven die een plek hadden waar je bepaalde zaken kon regelen.

Het werd opgericht door De Balie en het computerblad Hack-Tic. Het project is zo uniek dat het uiteindelijk in het Memory of the World Register van Unesco terechtgekomen is.

ONLINE DATEN

relatie❤️planet

In de late jaren 90 werden websites als Relatieplanet ook populair. Volgens de makers was dit een betrouwbare plek om een duurzaam huwelijk op te bouwen. Deze huwelijken zouden duurzamer zijn omdat je iemand kon vinden buiten je eigen sociale kring. Het was in feite een digitaal datingbureau dat op zoek ging naar de beste match voor jou.

Ondanks de mooie praatjes van de datingsites was het natuurlijk gewoon een verdienmodel. Er heerste genderongelijkheid want er waren meer mannen dan vrouwen. Daarnaast wilden veel mannen vaak een jongere vrouw. De digitale datingwereld was ook een geschikte plek om fraude te plegen. Zo werden veel mensen verleid door personen die zich voordeden als iemand anders. Dit noemen ze catfishen.

SOCIAAL IN DE 00'S

Rond 2004 vond er een digitale aardverschuiving plaats. Bijna ieder huishouden had inmiddels een computer met internetverbinding. Doordat het internet zo toegankelijk was geworden, werd het een collectieve ruimte om elkaar te ontmoeten. Zo is Hyves ontstaan, wat uitgroeide tot een landelijke rage. In 2007 had het platform ongeveer 3 miljoen leden.

Het was een netwerk dat gericht was op het onderhouden van contact met familie en vrienden. Zo kon je berichten op elkaars pagina achterlaten: de zogenaamde krabbels en de iconische glitterplaatjes. Ook was het de eerste online plek waar politici zichzelf gingen promoten. Daarnaast heeft de politie vaak gebruikgemaakt van Hyves om openbare informatie van criminelen te verzamelen.

SOCIAAL IN DE 00'S

Daarnaast werden de zogeheten fora ook bekende plekken. Hier kon men informatie delen met vreemden die een gedeelde hobby hadden. Dit zorgde voor online kringen waarin vriendschappen ontstonden zonder dat men elkaar ooit persoonlijk had gezien. Fora worden nog steeds gebruikt, maar ze zijn een stuk minder populair dan vroeger.

SOCIAAL IN DE 10'S

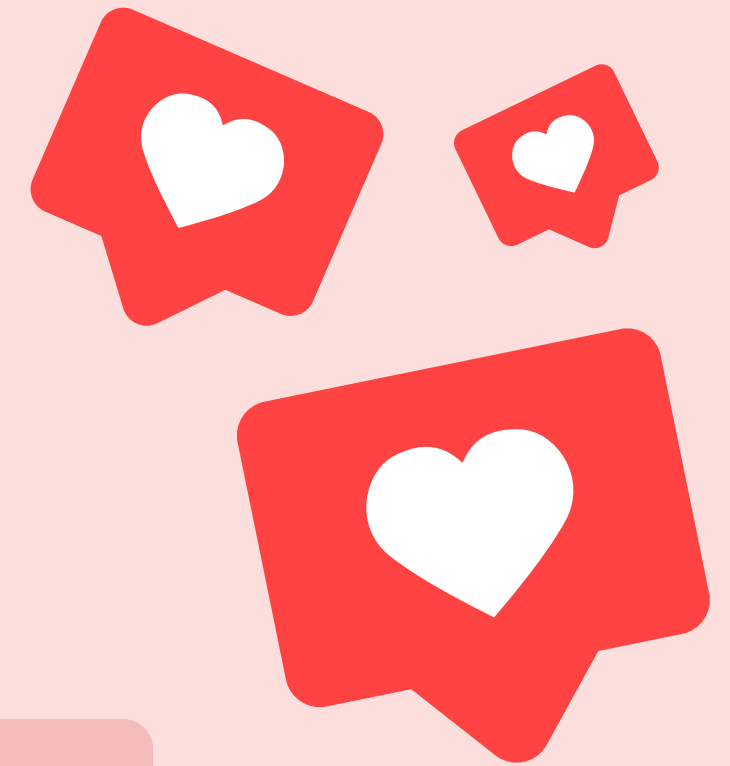

Rond 2010 werd het internet écht overal toegankelijk. Met de opkomst van de smartphone was de online wereld altijd binnen handbereik. Facebook werd het nieuwe telefoonboek: al je contacten waren ergens in de cloud opgeslagen en bezegeld met een vriendschapsverzoek. Daarnaast trad het communiceren met foto's steeds meer op de voorgrond. Door het snellere internet konden er steeds grotere bestanden verzonden worden.

De uitstraling van het web werd neutraler. Waar alles in de tijd van Hyves nog glitterde en flamboyant was, werd het nu juist wat rustiger en zakelijker. Het leek wel alsof het internet steeds minder persoonlijk werd.

Ook het daten werd steeds makkelijker: het veranderde van uitgebreide online datingbureaus naar het simpelweg swipen van gezichten.

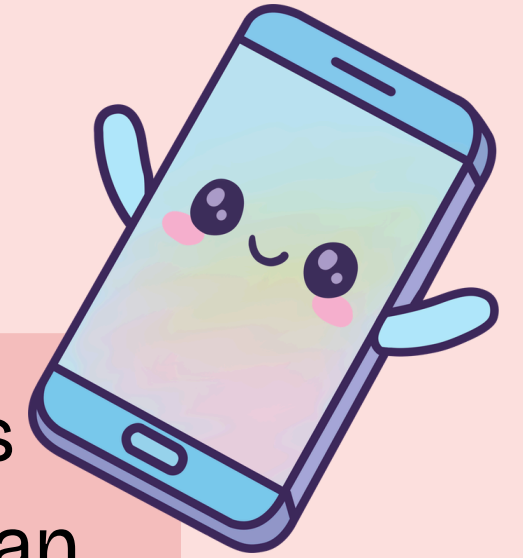
SOCIAAL IN DE 10'S

Ondanks de omvang van Facebook kwam er al snel een nieuw medium op het toneel: Instagram. De camera's op smartphones werden steeds beter en het gebruik van mobiele data werd goedkoper. Dit creëerde de perfecte omstandigheden voor een platform waarop de foto centraal stond. Waar Facebook de focus legde op tekst, deed Instagram dat op beeld.

Na de lancering in 2010 werd Instagram razendsnel populair; in 2018 had het platform al 1 miljard gebruikers. Het werd dan ook al snel overgenomen door Facebook.

DE VERTICALE VIDEO & SWIPEN

Ook de manier van daten veranderde drastisch door de smartphone. Met apps zoals Tinder kon je voortaan mensen in de buurt vinden om mee op date te gaan. Je beoordeelde anderen op basis van hun profiel en uiterlijk. Het swipen kwam in één keer centraal te staan in de datingwereld. De app brak rond 2016 definitief door bij het grote publiek, waarna het swipen de gouden standaard werd voor vrijwel iedere dating-app.

Dit mechanisme kwam in 2020 ook terug bij het destijds nieuwe platform TikTok. Gebruikers konden door een eindeloze stroom aan video's scrollen, van boven naar beneden. Inmiddels zien we dat deze stijl veelvuldig wordt gekopieerd; zo hebben Facebook en Instagram inmiddels hun eigen varianten op dit concept ontwikkeld.

DE HUIDIGE STAAT

I USE FACEBOOK ON MY HOME COMPUTER BUT ITS SO SLOW. MY GRANDDAUGHTER TOLD ME TBERES A FAXEBOOK APP FOR PHONES ON THE APP STORE. DOES ANYONE KNOW WHERE THAT IS. IS IT IN THE MALL???

Tegenwoordig lijkt het internet in niets meer op het web dat dertig jaar geleden werd ontwikkeld. Er is steeds meer aandacht voor de verslavende factoren van het web: hoe het eindeloze scrollen en het constant online zijn onze hersenen aantasten en de maatschappij negatief beïnvloeden. Een bekend voorbeeld zijn de zogenaamde Facebook Files. Hierin wordt bewijs geleverd dat Facebook doelbewust negatieve berichten vaker toonde, omdat mensen simpelweg meer tijd op het platform doorbrachten wanneer ze geconfronteerd werden met negatieve content.

Zo zou Facebook nauwelijks hebben ingegrepen bij de opruiing rond de bestorming van het Capitool op 6 januari in Washington. Ook zouden ze te weinig hebben gedaan aan schadelijke content over zelfbeschadiging en eetstoornissen.

IS HET NOG POSITIEF?

Toch is het internet niet uitsluitend een negatieve plek. Het blijft een ruimte waar mensen verbinding met elkaar zoeken en een gemeenschap kunnen opbouwen; een plek waar je gelijkgestemden vindt en contact onderhoudt met verre familie en vrienden.

Daarnaast zien we dat steeds meer mensen bewuster met hun smartphone omgaan en deze vaker wegleggen wanneer het niet noodzakelijk is om hem erbij te pakken. We kampen vaak met digitale vermoeidheid en lossen dat op door afstand te nemen van de online wereld, die soms behoorlijk overweldigend kan zijn. Ook wel digitale detox genoemd.

PLATFORMEN VOOR ONLINE CONNECTIE

Bumble: Een dating-app voor iedereen, waarbij de vrouw de eerste stap mag zetten. De app is puur gericht op de liefde, al blijft het ook hier oppassen voor mensen die zich anders voordoen dan ze zijn.

NLvoorElkaar: Nederlands grootste vrijwilligersplatform. Hier kun je hulp zoeken of hulp bieden, en ook veel organisaties zijn hier actief. Zo weet je zeker dat je echt iemand helpt.

Klupp: Een app om je aan te sluiten bij activiteiten of om er zelf een te organiseren. Het is een uitstekende plek om nieuwe mensen te leren kennen of 'vrienden voor een dag' te maken.

VEILIGHEID OP HET INTERNET

Wanneer je besluit contact te zoeken met anderen op het internet, moet je altijd op je hoede zijn. Dit geldt zeker als je mensen leert kennen via datingapps. De basisregel is: geef nooit je wachtwoord, pincode of creditcardgegevens. Ook is het onverstandig om je adres aan een vreemde te geven.

Het gebeurt regelmatig dat mensen zich online anders voordoen dan ze in werkelijkheid zijn. Vaak proberen deze personen een vals gevoel van urgentie te creëren, zodat jij doet wat zij willen. Je wordt onder druk gezet met bijvoorbeeld een smoesje dat ze geld nodig hebben voor boodschappen, omdat hun laatste geld is opgegaan aan een belangrijk verjaardagscadeau voor een kind of kleinkind. Ook beweren ze soms dat ze plotseling een boete of een andere dringende rekening moeten betalen.

VEILIGHEID OP HET INTERNET

Besluit je toch af te spreken met iemand die je via het internet hebt leren kennen? Doe dit dan altijd in een koffiezaak, café of restaurant; een openbare plek waar je gemakkelijk en snel weer weg kunt.

Bij een platform als NLvoorElkaar hoef je je hier doorgaans weinig zorgen over te maken, omdat de context vaak officieel en transparant is. Bij een app als Klup mag je iets kritischer zijn op wie je ontmoet, al vindt de ontmoeting daar vrijwel altijd in groepsverband en in de fysieke wereld plaats.

Wees vooral bij een dating-app zoals Bumble extra alert. Zeker wanneer iemand opvallend snel veel persoonlijke informatie van je vraagt of direct op financiële gunsten aanstuurt, is de kans groot dat diegene op meer uit is dan alleen een leuke date.

EXTRA INFORMATIE

Minitel reclame:

<https://www.youtube.com/watch?v=Rk63kgwmnYg>

Wandeling door De Digitale stad:

<https://www.youtube.com/watch?v=Qde7d7ISgCI>

Het Einde van Hyves :

<https://www.youtube.com/watch?v=vdH7yv70JW8>

PARTNERS

TechClub is een project van Baltan Laboratories
in samenwerking met:

Buurthuis Rochus, Filmhuis Natlab, Bibliotheek Eindhoven,
Bibliotheek Best, Bibliotheek Waalre en Bibliotheek Son en Breugel.

TechClub is tot stand gekomen met financiële steun van Provincie
Noord-Brabant.

Provincie Noord-Brabant